

Bóndi: slatur fyri ein slatur

Politikkarnir fáa einki at vita frá feløgnum — men bóndur fara eisini til politikkararnar uttan um feløgin

— Hetta er nakað verri tvætl. Organisationsirnar vita hvørki út ella inn. Páll Vang og Ivan Johannesen geva okkum ein slatur fyri ein slatur. Og tað má tað vera, tá einki kemur frá organisatiónunum.

Lógvabrestirnir ljóðaðu hvølt í tí keldu fimleikarhølini. Líkt var til, at luttakararnir í stóran mun tóku undir við skoðsmálinum hjá Jóhannes í Miðstovu, bónda á Sandi.

Og frammanundan hevði formaðurin í búnaðarfelagnum, Óla Kristian Debes, bóndi á Oyraeingjum, viðgengið, at tað eru ikki bert politikkararnir, sum hava skyldina fyri, at føroyski landbúnaðurin ikki er so væl fyri.

Hann segði m.a. í innleggi sínum á panelfundinum á Háskúlanum hósdeginn, at hóast tað hevur gingið trekt at fáa ymiskt igjøgnum, so hava jarðbrúknir sjálvir skyldina, tí teir hava einki at savnast um.

— Bóndurnir hava ikki goðar atstøður at koma saman og hava líðið undir manglandi felagsskapi, segði Óla Kristian Debes.

Eingin málsetningur fyri landbúnaðin

Seinrapartin í gjár endaði landbúnaðarskeiðið, sum Føroya Fólkaháskúli

hevur skipað fyri saman við Landbúnaðarráðgevaranum. Hósdeginn var ein panelfundur við politikkarum og landbúnaðarmonnum.

Páll Vang, landsstýrismaður í búnaðarmálum, visti á, at tað, sum tarnar landsstýrinum, er, at eingin endamálssetningur fyri føroyskt jarðarbrúk er settur.

Hann nevndi nøkur fyrbrigdi sum treyt fyri, at ein veruligur landbúnaðarpolitikkur kann rekast. Í hesum sambandi upplýsti hann, at ein skráseting av almennu jørðini verður gjørd. Og nakrar av teimum grundleggjandi fortreytinum, hann nevndi, vóru: driftsskylda á almennu jørðini, ein setningur sum sigur, hvat er ein jarðbrúkarar í mun til ein, sum bert hevur jarðarbrúk sum ítriv.

Páll Vang segði, at tað ber illa til at stuðla landbúnaðinum øðrvísi, enn tað verður gjørt í dag, fyrr enn nevndu grundleggjandi fortreytir eru greiddar.

Annars upplýsti landsstýrismaðurin, at ein nevnd er farin at endurskoða jarðarlóggávuna frá 1937. Tá nevndin er komin til eina niðurstøðu, skal úrslitið sendast feløgnum til ummælis.

25 garðar útbyggjast og tørurin nøktaður

Óla Kristian Debes visti á, at skal vinnan útbyggjast, má komast teimum grund-

leggjandi spurningunum nærri.

Hann nevndi m.a. trupulleikarnar, sum føroysku bóndurnir hava, tí teir skulu kappast við innfluttar búnaðarvørur, sum studningurin verður latin til í framleiðslulöndunum.

Í hesum sambandi visti hann á, at prishækkingsarnar hava verið stórar, og setti spurnar-tekin við, um studningurin til føroyska jarðarbrúkið hevur fylgt við.

Hann segði, at skal føroyski landbúnaðurin kunna nøkta tørvin á landbúnaðarvørum, skulu vit úthyggja 25 garðar við um 15 kúm fyri at klára tørvin á mjólk.

Fritleif Joensen, limur í jarðarráðnum og nevndarlimur í búnaðarfelagnum, og Ivan Johannesen, formaður í figgjarnevnd lögtingsins, vistu á, hvussu nógv jättanin á figgjarlógini er hækkað tey seinastu árin.

Fáa ongar upplýsingar

Men Ivan Johannesen fíltist á, at figgjarnevndin fær einki tilfar frá landbúnaðinum.

Hann segði, at tað er torført at seta seg inn í viðursiftini hjá jarðarbrúkinum, tí figgjarnevndin hevur einki at arbeiða við. Hann segði seg hava biðið um tilfar, men fingið til svar, at tað fanst næstan einki. Figgjarnevndin hevur bert fingið nakrar fáar roknskapir.

Tí, segði hann, er stór diskussión í figgjarnevndini, tá nevndin kemur til grein 17 — matrikulering og landbúnaður. Nevndin gítar sær tí fram til ein tørv. Tá, vit skulu meta, er alt tilvildarligt, segði Ivan Johannesen.

Landbúnaðarráð

Formaðurin í Føroya Jarðarráð, Christian Richard Joensen, úr Kvívík, mælti til, at landbúnaðurin fær eitt ráð, eins og fiskivinnan hevur.

Christian Joensen segði, at í hesum ráðnum eigur djóralæknin, landbúnaðarráðgevarin, seyðaráðgevarin, leiðarin fyri royndarstöðina og umboð fyri vinnuna at sita.

— Hetta ráðið átti so at komið við ráðum, tá nýggj brúk skulu gerast ella tá brúk eru koyrd fóst.

Annars metti formaðurin í jarðarráðnum, at ein tann stóri trupulleikin hjá landbúnaðinum er, at tað er ov lítið av stáðfóðuri.

Christian Joensen kom eisini við síni meining um búnaðarskúlar. Hann segði, at hann sá einki stórt í einum landbúnaðarskúla, men aftur móti í eini royndarstöð. Hann ehlst, at um royndarstöðin hevði skeiðvirksemi, so var tað nóg mikið. Um nakar vil vita meira, so kann farast til eitt av grannalöndunum at fáa fleiri upplýsingar, segði formaðurin í jarðarráðnum.

Mótfaldir???

Eftir framløgurnar finga áhoyrarnir høvi at siga sína meining ella spyrja um okkurt.

Spurningarnir vóru fleiri. Mest snúði orðaskiftið seg um stöðuna hjá teimum nýggju brúkunum, hvat er ein jarðbrúkarar, um kálking av jørð og nýdyrking, um tað at nógv av jørðin ífer til bygging o.a. og annars um figgjartilgar spurningar.

Jarðbrúknir kendust mótfaldir. Fleiri sögdu, at teir høvdu fingið ein kvökk, tá teir beint frammanundan høvdu fingið ymsar keðiligar upplýsingar um skatt og avskrivningar.

jo-mo

Veiðan undir føroyum vaks við 6600 tonsum

Samlaða veiðan hjá føroyskum skipum undir Føroyum vaks við stívliga 6.600 tonsum í fjør í mun til árið fyri.

Veiðan var í fjør 85.291 tons. Burtursæð frá 212 tonsum varð alt landað í Føroyum. Samlaða veiðinøgðin í 1981 var 78.655 tons. Hetta var bert ein litil vøkstur í mun til 1980, tá veiðan var 77.549 tons.

Mest varð fiskað av upsa, 30.809 tons. Hetta eru stívliga 1100 tons meira enn árið fyri. Tá hækkaði tonsaltalið við næstan 6000 tonsum í mun til 1980.

Veiðinøgðin av toski var í fjør 23.765 tons. Vøksturin er bert knappliga 200 tons. Í 1980 veiddu føroysku skipini 20.691 tons av toski.

Nøgðin sum kom upp á land av hýsu var nærum eisini hin sama sum í 81, 11.872 tons. Í mun til 1980 er talan um eina minking upp á 2.500 tons.

Av brosmu veiddu tey føroysku skipini 4149 tons. Annars er telini fyri fiskaslógini hesi: kongafiskur 4000, blálonga 2889, longa 2370. Her er talan um vøkstur upp á nokur 100 tons. Hvitingur 495, kalvi 452, reyðtunga 754, Reyðsprøka 505, skota 221, havtaska 829, líri 19, steinbýtur 219, skrubba 4, svartkalvi 863, meðan 605 tons fara undir «ókent» og 259 tons av «óðrum».

jo-mo

Grannastevna í Svínøi

Um víðar verður grannastevna í dag úti í Svínøi.

Kallað er til grannastevnu, tí seyðamarkini í tí eina haganum skulu viðgerast.

Vanligt er, at ymsar bygdareglur verða lýstar á slíkari grannastevnu. Millum annað plagar at verða lisið upp, hvør fuglur er friðaður.

Á sýslumansskrivstovu í Klaksvík verður sagt, at grannastevnur ikki eru so vanligar í dag. Fyrr var grannastevna ein týðningarmikil bygda-

fundur, har menn høvdu møguleika at siga sína hugsan. Atkvøtt varð tá eftir marknati, eigaratali og eftir uppmøting. Fyrr bleiv tikin stóða til jarðar- og ognarspurningar á grannastevnu í størri mun enn í dag.

Um stóða skal takast til, um hundar skulu verða í bygdini, er tað eisini eitt mál, sum kemur fyri á grannastevnu.

Í dag koma fleiri og fleiri mál undir bygdarráðið, ella sóknarstýrið. Sjálf eitt mál sum grindabyti

millum bygðarfólkið er tikið av grannastevnu-skránni. Ymiskt er tó, hvat bygdin leggja dent á á grannastevnu.

Í Suðuroy er hesin formur fyri bygdafund enn vanligur og verður tí hildin á hvørjum ári. Seinastu grannastevnur, sum hava verið í Norðoyggjum, vóru í Mikladali í 1982 og í Klaksvík í 1980.

Stra.

